

Faguet a stilus tanításának eszközeiről. Emile Faguet, a nálunk is tekintélynek elismert francia kritikus és irodalomtörténész, egy könyv (Danzat: La langue française d'aujourd'hui) bírálatának keretében szóvá teszi a francia középiskolai tanulók hanyatló írásügyességét s egyuttal megjelöli a hanyatlás okait is. Tekintve egyrészt Faguet szavainak súlyát, másrészt, hogy nálunk is általános a panasz a tanulóknak az érettségi dolgozatokban mutatkozó fogyatékos stilisztikai készsége miatt és hogy a stilus tanításának kérdése nálunk napirenden van: mindezek folytán azt hiszem, hogy a *Magyar Pædagogia* olvasóinak érdeklődésére számíthat Faguetnek e kérdésre vonatkozó vélekedése, melyet a következő pár sorban ismertetni akarok.

Minden, de minden hozzáértő — így nyilatkozik Faguet az *Annales pol. et litt.* egyik legutóbbi (1331.) számában közzétett cikkében — megegyezik abban, hogy a francia középiskolai tanulók nem tudnak többé franciául írni. Mikor harminc évvel azelőtt a középiskolai tantárgyak sorában a latin nyelvet a második helyre, a görögöt még hátrább tették, lelkesedéssel hangoztatták: Hogy fognak tudni ezentúl franciául írni!

Nos, mit konstatált a *Revue Universitaire*nek a baccalaureatusra vonatkozó enquete-ja? Azt, hogy a francia abiturientiensek, mikor írnak, nagyobb részben olyan iparostanulóknak látszanak, kik félénk ügyetlenséggel egy ismeretlen szerszámot kezelnek. Szegényes szókinés, nem találó kifejezések, mondattani és helyesírási hibák . . . tapasztalhatók a dolgozatokban.

A francia nyelvi dolgozatok hanyatlásának az okait Faguet következőképen fejtegeti: A hanyatlás okai többfélék. A jó stilus részben az emberrel veleszületik, részben szuggerálva van. Akinnek veleszületett stilus-érzéke van, annak csupán szókinésre s elemi nyelvtani ismeretekre van szüksége, hogy igazi, kitünő stilisztává váljék. A XVII. századbeli íróknak körülbelül csak ilyen stilusuk volt. Másrészt a stilus szuggerálva van. Azaz, akiknek a jólíráshoz természetadta diszpozícióik vannak, azok jó és nagy írók olvasása által e diszpozícióikat megszilárdítják.

A mai középiskolai tanulók közt vannak, kik a természettől ép oly tehetséggel vannak megáldva, mint a tizenhetedik és tizennyolcadik századbeli generációk, de az a baj, hogy a mai ifjak nem igen olvassák a nagy írókat. A természettudományi tanulmányok, melyek a tanulók idejének a felét lefoglalják, továbbá a sportok, melyeket az ifjak annyira kedvelnek, elvonják őket majdnem teljesen a remekírók műveinek olvasásától.

A középiskolai tanulók nem olvasnak: ez a dolgozatok minősége csökkenésének a főoka. De van ennek még egy oka s az: a latin

nyelv elhanyagolása. A latinról az anyanyelvre s az anyanyelvről latinra való fordítás kitünő eszköz arra, hogy a tanuló megtanulja mindkét nyelv kifejezéseinek értékét: a fordítás páratlan szellemi gimnasztika.

Kálmán Miksa.

KÜLFÖLDI SZAKLAPOK.

Pädagogisches Archiv. Monatschrift für Erziehung, Unterricht und Wissenschaft. Unter Mitwirkung von Fachgelehrten und Schulmännern. Herausgegeben von *J. Ruska*. Leipzig, 1909. 51. Jahrgang.

Első füzet (január): *Dr. Eduard Spranger*, Humanismus és realismus. — *Dr. Johannes Speck*, Friedrich Paulsen. — *Dr. Hermann Jantzen*, A porosz tanárnők képesítő vizagálata. — *Ernst Tiedge*, Az ábrázoló geometria a porosz középiskolákban. — Szemle. — Irodalom.

★

Pädagogische Studien. Herausgegeben von *M. Schilling*. Dresden-Blasewitz, 1909. XXX. Jahrgang.

Első füzet: *Dr. M. Schilling*, A tanító személyisége. — *Albert Köhler*, Niemeier Ágost viszonya a valláshoz és a vallástanításhoz. — *Dr. R. Staude*, A katekizmus tanításához. — *Dr. Richter*, Tájézavak és tájzólási fordulatok az anyanyelvi dolgozatban. — *N. Roestler*, Hogyan törekedjék az oktatás a kulturgeografiai anyag oki összefüggésének a feldolgozására. — Kisebb közlemények: *Dr. Friedrich Warnecke*, A Herbart-féle «Regierung» és «Zucht.» — *Dr. M. Schilling*, Az ismétlőiskola jövője. — *Fr. Francke*, Iskola és jellem. — *H. Stern*, Látási emlékképek a számolásnál. — Ismertetések.

★

Zeitschrift für Philosophie und Pädagogik. Herausgegeben von *O. Flügel*, *K. Just* und *W. Rein*, Langensalza, 1908—9. XVI. Jahrgang.

Negyedik füzet (január): *O. Flügel*, A jog és igazságosság eszméje Homerosznál és Hesiodosznál. — *M. Lobsien*, Az egyes tantárgyak kedveltsége. — Közlemények: Hollandiából. — *Fritz Brather*, Képek alkalmazása az idegen nyelvek tanításában. — Ismertetések.

★